



**RAPORT Z REALIZACJI  
GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI  
GMINY TOMICE  
NA LATA 2017-2023**



## Wstęp

Zgodnie z art.2 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji [dalej: „ustawa o rewitalizacji”], rewitalizacja to „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”.

Interesariuszami rewitalizacji zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy są przede wszystkim mieszkańcy obszaru rewitalizowanego, właściciel i użytkownicy nieruchomości, podmioty prowadzące działalność gospodarczą, organizacje pozarządowe, mieszkańcy gminy, a także gmina i jej jednostki organizacyjne.

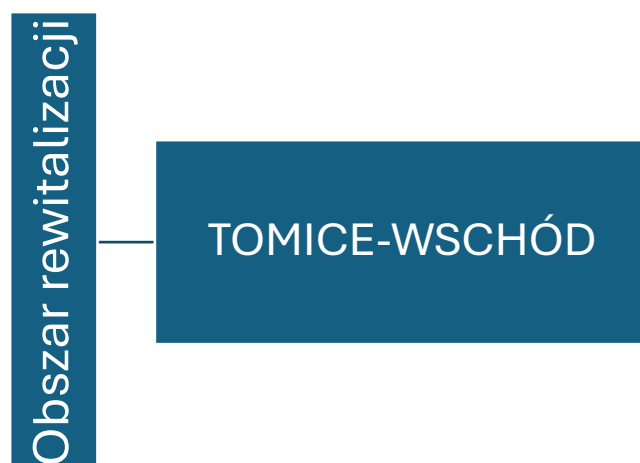
Proces rewitalizacji na terenie gminy Tomice odbywał się na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Tomice na lata 2027-2023 [dalej: „Program”], przyjętego uchwałą Nr XXX/237/20217 Rady Gminy Tomice z dnia 26 października 2017 roku, zmienionego uchwałą Nr IV/39/2019 Rady Gminy Tomice z dnia 25 stycznia 2019 roku w sprawie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej w uchwale XXX/237/2017 Rady Gminy Tomice z dnia 26 października 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Tomice na lata 2027-2023 oraz uchwałą Nr IV/42/2019 Rady Gminy Tomice z dnia 25 stycznia 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych wymogów raportu o stanie Gminy Tomice. Opracowanie Programu zostało sfinansowane ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz środków budżetu państwa – w ramach programu województwa małopolskiego pn. „Wsparcie gmin w przygotowaniu lub aktualizacji programów rewitalizacji.

Celem programu była przede wszystkim poprawa jakości życia mieszkańców oraz eliminacja negatywnych zjawisk na wyznaczonym obszarze zdegradowanym.

# Charakterystyka obszaru wybranego do rewitalizacji

Zgodnie z „Wytocznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”, obszar rewitalizacji to całości lub część obszaru zdegradowanego, na którym zamieszka się prowadzić rewitalizację. Cechuje go koncentracja negatywnych zjawisk oraz znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Przy uwzględnieniu przepisów ustawy dotyczącej rewitalizacji, po przeprowadzonej analizie wskaźnikowej i procedury delimitacyjnej wskazano obszar zdegradowany, a następnie obszar rewitalizacji, składający się z jednego podobszaru obszaru zdegradowanego, będącego zamieszkałą jednostką urbanistyczną.



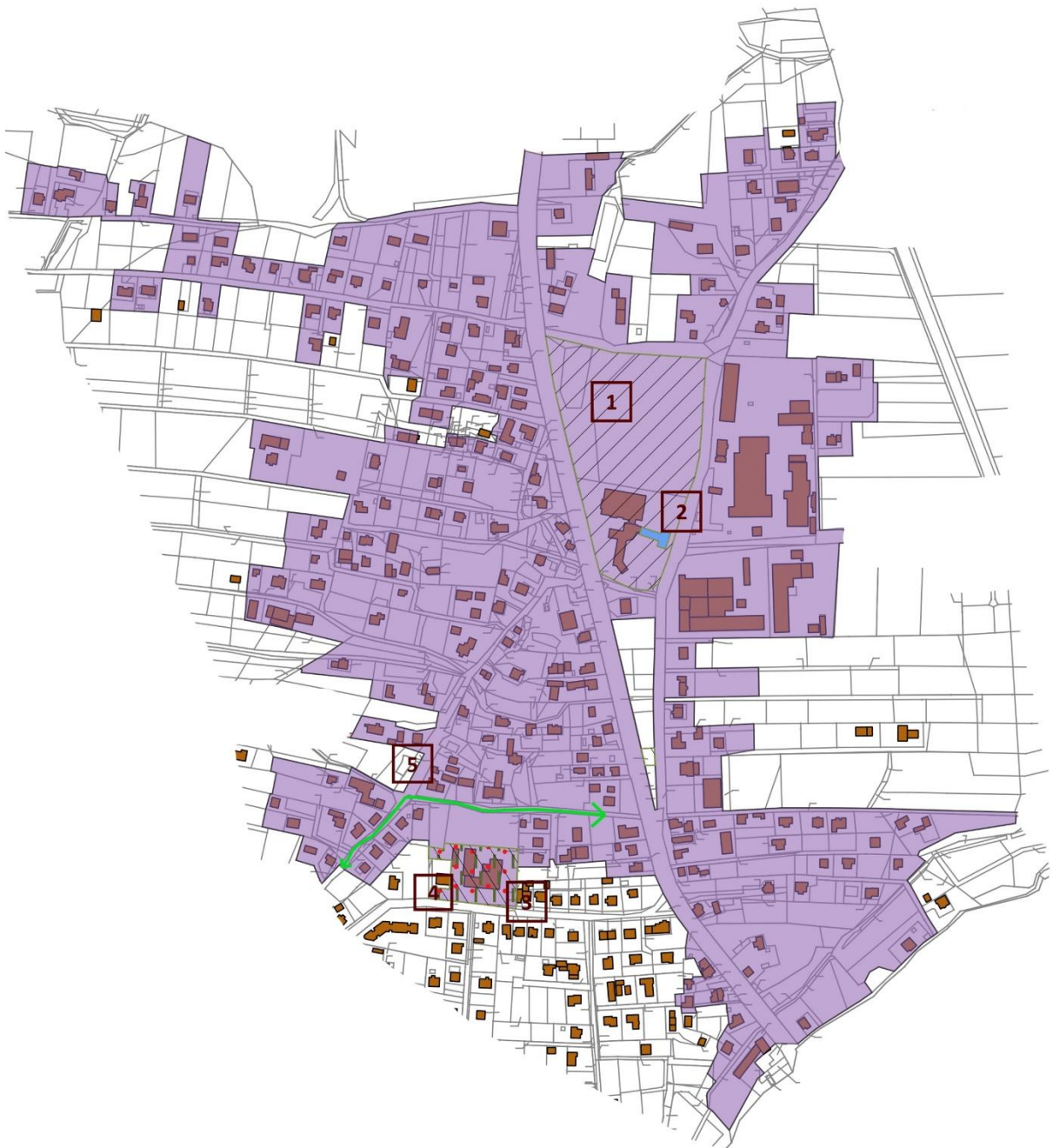
Rysunek 1. Wyznaczony obszar rewitalizacji

Obszar wskazany do rewitalizacji był spójny pod względem przestrzenno-funkcyjnym. Zajmował powierzchnię 42,22 ha, co stanowiło 1,04 % powierzchni całej Gminy Tomice, zamieszkiwany był przez 632 mieszkańców, co stanowiło 7,9 % ogółu ludności.

Przyczynami objęcia obszaru Tomice-Wschód programem rewitalizacji były:

- znaczne nasilenie w jego obrębie problemów społecznych, jak również gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcyjnych i technicznych;
- wyróżnianie się znacznym potencjałem wewnętrznym, związanym przede wszystkim z pełnieniem szeregu istotnych funkcji (zwłaszcza świadczenia usług publicznych oraz społecznych);
- zlokalizowanie w jego granicach wielu obiektów użyteczności publicznej, w których mieszczą się instytucje i podmioty publiczne (m.in. placówki edukacyjne, Urząd Gminy, kościół), które mogą podejmować różne działania na rzecz

mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz pozostałych obszarów zdegradowanych, w szczególności zaś osób i grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.



Rysunek 2. Obszar rewitalizacji oznaczony na mapie

Dla terenu wyznaczonego jako obszar rewitalizacji, przygotowano wizję stanu oczekiwanego po przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych. Proces rewitalizacyjny został zaplanowany w taki sposób, aby obszar Tomice-Wschód „...był przyjazny do życia i pracy, potrafiący wykorzystać swój potencjał do wzmocnienia integracji lokalnej i przeciwdziałania problemom społecznym, technicznym, gospodarczym i przestrzenno-funkcjonalnym; zapewni swoim mieszkańcom nowoczesne miejsce do spędzania czasu wolnego; zadba o dobrą przestrzeń do życia i rozwoju...”.

Wyprowadzenie ze stanu kryzysowego terenu rewitalizacji w obszarze społecznym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym na teren wspierający mieszkańców w celu zbudowania więzi społecznym i rozwoju w zadbanej i bezpiecznej przestrzeni publicznej i zdrowym środowisku przyrodniczym, zostało określone przez cele szczegółowe obejmujące wszystkie sfery procesu rewitalizacji.

### Cel 1. Zapewnienie mieszkańcom obszaru rewitalizacji optymalnych warunków do mieszkania, prowadzenia życia codziennego i spędzania czasu wolnego

1.1 Modernizacja i organizacja otwartych miejsc publicznych

1.2 Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznych (w tym poprawa bezpieczeństwa)

Rysunek 3. Cel nr 1 i odpowiadające mu kierunki działań

### Cel 2. Rozwój oferty edukacyjnej na każdym poziomie edukacji

2.1 Wsparcie w rozwoju i opiece nad dziećmi

2.2 Zapewnienie zinstytucjonalizowanych form opieki nad dziećmi w wieku przed przedszkolnym

Rysunek 4. Cel nr 2 i odpowiadające mu kierunki działań

### Cel 3. Wzmacnianie aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym

3.1 Wsparcie działalności organizacji kulturalnych

3.2 Działania na rzecz aktywizacji stowarzyszeń, grup hobbistycznych, grup artystycznych

3.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Rysunek 5. Cel nr 3 i odpowiadające mu kierunki działań

W ramach procesu rewitalizacji na obszarze Tomice-Wschód zaplanowano realizację przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie zdiagnozowanym kryzysom w poszczególnych sferach, zgodnych z oczekiwaniami mieszkańców obszarów zrewitalizowanych i pozostałych interesariuszy. Potrzebę działań potwierdzono również w trakcie opracowywania programu i prowadzonych konsultacji społecznych.

Zaplanowane przedsięwzięcia zostały podzielone na dwie główne grupy tj.: podstawowe i uzupełniające.

## Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

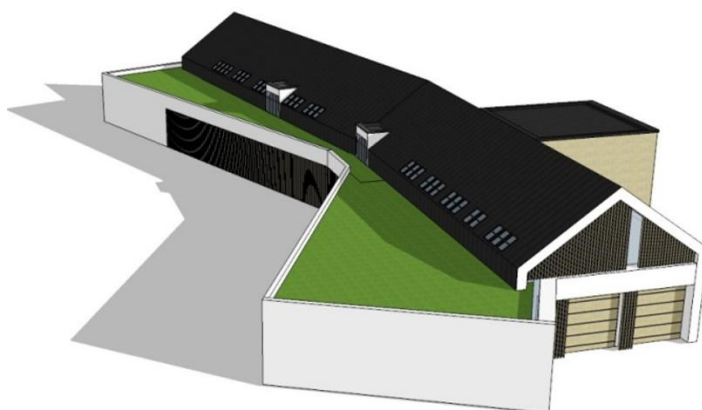
Wszystkie przedsięwzięcia miały na celu przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się problemów o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcyjnym lub technicznym.

### Przedsięwzięcia podstawowe

Przedsięwzięcie nr 1				
Nazwa	Budowa Ośrodka Kultury w Tomicach			
Zakres	Przedmiotem projektu jest budowa nowego, ogólnodostępnego obiektu ośrodka kultury w Tomicach – nowej siedziby Ośrodka Kultury Gminy Tomice im. Wincentego Batysa.			
Podmiot	Urząd Gminy w Tomicach			
Stan realizacji				
Projekt	Zakres działań	Finansowanie	Efekty	Działanie z GPR
Budowa ośrodka kultury	Wykonanie Programu Funkcjonalno-Użytkowego (PFU) wraz z koncepcją budowy wielofunkcyjnego budynku użyteczności publicznej w Tomicach	Urząd Gminy w Tomicach: <b>12.000,00 zł</b>	- zapewnienie mieszkańcom dostępu do podstawowej infrastruktury społecznej - wybudowanie społecznie oczekiwanej infrastruktury kultury, miejsca spotkań i integracji mieszkańców, obiektu, który pozwoli wzmocnić tożsamość lokalną i przyczyni się do budowy społecznych więzi, - wybudowanie obiektu, który wraz z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej utrwali proces wyznaczania prawdziwego centrum miejscowości, które będzie oferowało	Cel 1: Zapewnienie mieszkańcom obszaru rewitalizacji optymalnych warunków do mieszkania, prowadzenia życia codziennego i spędzania czasu wolnego Cel 3: Wzmacnianie aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym
„Wykonanie projektu budowlanego wielofunkcyjnego budynku użyteczności publicznej w Tomicach”	Zaprojektowanie obiektu zawierającego: gminny dom kultury z salą widowiskową oraz pracowniami; pomieszczenia przeznaczone na gminną bibliotekę publiczną; remizę strażacką; wielofunkcyjną salę rekreacyjną z zapleczem gastronomicznym, przeznaczoną na konferencje, dedykowane szkolenia oraz	Urząd Gminy w Tomicach: (promesa w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – III edycja: <b>588.000,00 zł</b> )		

	<p>imprezy okolicznościowe; pomieszczenia przeznaczone dla kół i organizacji lokalnych jako miejsca integracji społecznej np. klub seniora, koła gospodyń wiejskich, ludowy klub sportowy. Nowo projektowany budynek znajduje się na obszarze objętym planem rewitalizacji i ma za zadanie stać się nowym punktem centralnym na mapie Gminy Tomice, integrującym w jednym miejscu funkcje ochrony przeciwpożarowej, funkcje kulturalne, funkcje oświatowe (w zakresie działalności pozaszkolnej), funkcje pozasamorządowe takie jak działalności kół i organizacji lokalnych, funkcje imprez okolicznościowych (integracji lokalnej) realizowane w budynku jak i plenerowe (korzystające z odpowiednio zaprojektowanego zagospodarowania sąsiadującego z budynkiem). Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Projektowane</p>		<p>większość usług publicznych,  - zapewnienie mieszkańcom dostępu do atrakcyjnej oferty kulturalno-artystycznej i edukacyjnej,  - poprawa jakości oferowanych usług społecznych (kulturalnych, artystycznych, bibliotecznych, edukacyjnych),  - wzrost jakości i poziomu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p>	
--	---	--	--	--

	<p>wyposażenie oraz detale wykonawcze uwzględniać będą potrzeby osób niepełnosprawnych. Zostanie on wyposażony w instalację OZE (odnawialne źródła energii) spełniającą wymagane zapotrzebowanie na energię elektryczną lub ciepłą w wysokości min 30% zużycia pochodzącą ze źródeł odnawialnych.</p>			
Przedsięwzięcie w trakcie realizacji				



<b>Przedsięwzięcie nr 2</b>	
Nazwa	Wymiana pokrycia dachowego, modernizacja i adaptacja budynku Ośrodka Kultury Gminy Tomice im. Wincentego Bałysa na bibliotekę i świetlicę szkolną Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Tomicach
Zakres	<p>Rezultatem realizacji przedsięwzięcia będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zapewnienie uczniom szkoły podstawowej dostępu do podstawowej infrastruktury społecznej, tj. pomieszczeń biblioteki i świetlicy szkolnej;</li> <li>- zapewnienie optymalnych warunków do prowadzenia biblioteki szkolnej i świetlicy szkolnej;</li> <li>- zapewnienie w świetlicy szkolnej opieki wychowawczej uczniom przed zajęciami lekcyjnymi i po nich;</li> <li>- zaspokojenie potrzeb czytelniczych i informacyjnych uczniów, nauczycieli i innych czytelników;</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- poprawa efektywności energetycznej budynku: ograniczenie strat ciepła i zmniejszenie zapotrzebowania na energię, używaną do ogrzewania pomieszczeń i podgrzewania wody użytkowej;</li> <li>- zmniejszenie kosztów utrzymania obiektu.</li> </ul>			
Podmiot	Urząd Gminy w Tomicach			
Stan realizacji				
Projekt	Zakres działań	Finansowanie	Efekty	Cel z GPR
Zadanie realizowane w ramach środków własnych	Remont pokrycia dachowego oraz schodów wejściowych do budynku	Ośrodek Kultury Gminy Tomice im. Wincentego Bałysa w Tomicach: <b>71.876,88 zł</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zapewnienie uczniom szkoły podstawowej dostępu do podstawowej infrastruktury społecznej, tj. pomieszczeń biblioteki i świetlicy szkolnej;</li> <li>- zapewnienie optymalnych warunków do prowadzenia biblioteki szkolnej i świetlicy szkolnej,</li> <li>- zapewnienie w świetlicy szkolnej opieki wychowawczej uczniom przed zajęciami lekcyjnymi i po nich poprzez: <ul style="list-style-type: none"> <li>- organizowanie pomocy w nauce, tworzenie warunków do nauki własnej,</li> <li>- organizowanie gier i zabaw ruchowych oraz innych form kultury fizycznej, mających na celu prawidłowy rozwój fizyczny,</li> <li>- ujawnianie i rozwijanie zainteresowań, zamiłowań i uzdolnień, organizowanie zajęć w tym zakresie,</li> </ul> </li> </ul>	Cel 2: Rozwój oferty edukacyjnej na każdym poziomie edukacji

			<ul style="list-style-type: none"><li>- stwarzanie i uczestnictwo w kulturze, organizowanie kulturalnej rozrywki oraz kształtowanie nawyków kultury życia codziennego,</li><li>- upowszechnianie i kształtowanie zasad kultury zdrowotnej, nawyków higieny i czystości,</li><li>- rozwijanie i uczenie samodzielności,</li><li>- kształtowanie postaw pożądanych społecznie,</li><li>- współdziałanie z rodzicami, wychowawcami klas i nauczycielami uczestników świetlicy, z placówkami upowszechniania kultury, sportu i rekreacji oraz innymi instytucjami i stowarzyszeniami w środowisku;</li><li>- zaspokojenie potrzeb czytelniczych i informacyjnych uczniów, nauczycieli i innych czytelników;</li><li>- poprawa efektywności energetycznej budynku: ograniczenie strat ciepła i zmniejszenie zapotrzebowania na energię, używaną do</li></ul>	
--	--	--	---	--

			ogrzewania pomieszczeń i podgrzewania wody użytkowej; - zmniejszenie kosztów utrzymania obiektu.	
Przedsięwzięcie częściowo zrealizowane				

Przedsięwzięcie nr 3				
Nazwa	Budowa placu zabaw dla dzieci przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Tomicach			
Zakres	Przedsięwzięcie polega na przebudowie i rozbudowie ogólnodostępnego placu zabaw dla dzieci o powierzchni 1 050 m2 oraz budowie 6 miejsc postojowych.			
Podmiot	Urząd Gminy w Tomicach			
Stan realizacji				
Projekt	Zakres działań	Finansowanie	Efekty	Działanie z GPR
„Budowa ogólnodostępnego placu zabaw dla dzieci w miejscowości Tomice”	Projekt przewidywał budowę ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej w miejscowości Tomice w postaci placu zabaw dla dzieci o powierzchni 1050 m2 wraz z przyległymi miejscami postojowymi, jako miejsca wspólnych spotkań dzieci i ich opiekunów.	Urząd Gminy w Tomicach: <b>335.253,82 zł</b> (dofinansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020: 190.516,00 zł)	- zwiększenie ogólnodostępnej, atrakcyjnej powierzchni przestrzeni publicznej w postaci placu zabaw dla dzieci, - poprawa estetyki miejsca, - poprawa bezpieczeństwa użytkowników obiektu, - stworzenie warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu wśród dzieci i opiekunów, - stworzenie warunków do zacieśnienia więzi społeczności lokalnej wzrost liczby użytkowników obiektu.	Cel 1: Zapewnienie mieszkańcom obszaru rewitalizacji optymalnych warunków do mieszkania, prowadzenia życia codziennego i spędzania czasu wolnego Cel 2: Rozwój oferty edukacyjnej na każdym poziomie edukacji
Przedsięwzięcie zrealizowane				



<b>Przedsięwzięcie nr 4</b>				
Nazwa	Zagospodarowanie terenu przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Tomicach na cele sportowo-rekreacyjne i kulturalne			
Zakres	Przedsięwzięcie polega na modernizacji istniejących przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Tomicach boisk do gry w piłkę nożną / piłkę ręczną i boiska wielofunkcyjnego wraz z remontem trybun, oraz budowie siłowni zewnętrznej i sceny letniej wraz z remontem nawierzchni dziedzińca wewnętrznego.			
Podmiot	Urząd Gminy w Tomicach			
<b>Stan realizacji</b>				
Projekt	Zakres działań	Finansowanie	Efekty	Działanie z GPR
„Modernizacja ogólnodostępnego boiska sportowego w Tomicach”	Modernizacja ogólnodostępnego boiska sportowego o wymiarach 42×22 m. polegająca na odczyszczeniu boiska sportowego, sfrezowaniu wysokich uszkodzeń, nierówności, wywierceniu otworów filtracyjnych, zagruntowaniu powierzchni i wyłożeniu nawierzchni, w tym właściwej nawierzchni z trawy sztucznej wielofunkcyjnej o wysokości włosa 15-17 mm. Na	Urząd Gminy w Tomicach: <b>252.872,97 zł</b> (dofinansowanie z Programu Modernizacji boisk i miejsc rekreacji w oparciu o pomoc finansową jst „Małopolska infrastruktura rekreacyjno-sportowa – MIRS”: 163.000,00 zł)	- zwiększenie ogólnodostępnej, atrakcyjnej powierzchni przestrzeni publicznej: terenu do rekreacji i wypoczynku, miejsca spotkań i integracji społecznej, organizacji imprez sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych, - uporządkowanie przestrzeni publicznej i poprawa estetyki centrum miejscowości, - poprawa bezpieczeństwa użytkowników obiektu,	Cel 1: Zapewnienie mieszkańcom obszaru rewitalizacji optymalnych warunków do mieszkania, prowadzenia życia codziennego i spędzania czasu wolnego

	całości zostały wymalowane linie. Dodatkowo zostały zamontowane nowe bramki, piłkochwyty i odnowione trybuny.		- stworzenie warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu, - stworzenie warunków do nawiązywania relacji społecznych w przestrzeni publicznej, - wzrost liczby użytkowników obiektu.	
„Modernizacja ogólnodostępnego boiska wielofunkcyjnego w Tomicach”	Modernizacja wielofunkcyjnego boiska sportowego polegająca na nałożeniu na istniejącą nawierzchnię asfaltową nowej nawierzchni syntetycznej na podbudowie ET oraz wymianie zniszczonych urządzeń sportowych tj. zestawu do gry w siatkówkę i zestawu do gry w koszykówkę.	Urząd Gminy w Tomicach: <b>69.700,00 zł</b> (dofinansowanie z Programu Modernizacji boisk i miejsc rekreacji w oparciu o pomoc finansową jst „Małopolska infrastruktura rekreacyjno-sportowa – MIRS”: 48.510,00 zł)		
Przedsięwzięcie częściowo zrealizowane				



Przedsięwzięcie nr 5	
Nazwa	Bezpieczna droga do szkoły
Zakres	Zakres projektu obejmuje:

	<ul style="list-style-type: none"> <li>– opracowanie mapy bezpiecznych dróg i przejść dla rowerzystów i pieszych,</li> <li>– oznakowanie dróg i przejść znakami „Uwaga rowerzyści”, „Uwaga piesi”, „Uwaga dziecko na drodze”,</li> <li>– zorganizowanie dyżurów osoby dorosłej, która pomagałaby przy przechodzeniu i przeprowadzania rowerów przez oznakowane przejścia dla pieszych – tzw. „STOPKA”,</li> <li>– montaż przy szkole dodatkowych stojaków na rowery,</li> <li>– zmiana organizacji ruchu na ul. Starowiejskiej i ul. Radosnej,</li> <li>– organizowanie szkoleń i warsztatów edukacyjnych dla uczniów z udziałem Policji, dotyczących poruszania się po drogach, w szczególności w najbardziej niebezpiecznych przejściach przez bardzo ruchliwą drogę krajową nr 28, zachowania bezpieczeństwa przez dzieci i młodzież na drodze zorganizowanie konkursu dla uczniów z zakresu bezpiecznego poruszania się po drogach.</li> </ul>			
Podmiot	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Tomicach			
<b>Stan realizacji</b>				
Projekt	Zakres działań	Finansowanie	Efekty	Działanie z GPR
Organizowanie szkoleń i warsztatów edukacyjnych dla uczniów z udziałem Policji	Komenda Wojewódzka Policji w Krakowie przedłużyła na lata 2019- 2024 Szkole Podstawowej w Tomicach okres ważności certyfikatu „Szkoła Promująca Bezpieczeństwo”	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Tomicach: <b>0,00 zł</b>	- wzrost wiedzy i umiejętności w zakresie bezpiecznego poruszania się po drogach wśród dzieci i młodzieży; - zwiększenie bezpieczeństwa uczniów w drodze do i ze szkoły, poruszających się pieszo i na rowerach;	Cel 2: Rozwój oferty edukacyjnej na każdym poziomie edukacji Cel 3: Wzmacnianie aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym
Zmiana organizacji ruchu	Wykonanie montażu 5 progów zwalniających oraz nowego oznakowania ul. Starowiejskiej i ul. Radosnej w Tomicach zgodnie z opracowanym w 2020 roku projektem stałej organizacji ruchu	Urząd Gminy w Tomicach: <b>40.769,46 zł</b>	- zwiększenie bezpieczeństwa pozostałych uczestników ruchu drogowego; - zmniejszenie liczby pojazdów samochodów przywożących uczniów do szkoły.	
Przedsięwzięcie zrealizowane				

## Przedsięwzięcia uzupełniające

Przedsięwzięcie nr 1				
Nazwa	Modernizacja boisk sportowych i towarzyszącej infrastruktury przy hali sportowej w Tomicach.			
Zakres	Przebudowa istniejącej infrastruktury sportowej.			
Podmiot	Urząd Gminy w Tomicach			
Stan realizacji				
Projekt	Zakres działań	Finansowanie	Efekty	Działanie z GPR
"Aktywny wypoczynek w Tomicach – budowa placu rekreacyjnego w Tomicach"	Budowa nowego ogólnodostępnego, nieodpłatnie udostępnianego obiektu infrastruktury rekreacyjnej przy Ośrodku Kultury Gminy Tomice w Tomicach. W ramach operacji wykonano siatownicę zewnętrzną o powierzchni 80 m2 wyposażoną w elementy o funkcji: podciąganie, drabinka, wyciskanie siedząc, prasa nożna, twister i wahadło. Ponadto wymieniono 450 mb nawierzchni na nieużytkowanym obiekcie rekreacyjnym, który zyskała nową, bezpieczną nawierzchnię SBR+ERDM.	Ośrodek Kultury Gminy Tomice im. Wincentego Batysa w Tomicach: <b>152.875,50 zł</b> (dofinansowanie z Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze: 80.559,30 zł)	- poprawa stanu ogólnodostępnej powierzchni przestrzeni publicznej: terenu do uprawiania sportu, rekreacji i wypoczynku, organizacji imprez sportowo-rekreacyjnych, - poprawa estetyki przestrzeni publicznej, - poprawa zabezpieczenia obiektu i bezpieczeństwa jego użytkowników, - stworzenie warunków do uprawiania masowego sportu i aktywnego spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu zarówno wśród dzieci i młodzieży, jak również osób dorosłych, - popularyzacja gier zespołowych i stworzenie warunków do zacieśnienia więzi społeczności lokalnej, - wzrost liczby użytkowników obiektu i zwiększenie aktywności	Cel 1: Zapewnienie mieszkańcom obszaru rewitalizacji optymalnych warunków do mieszkania, prowadzenia życia codziennego i spędzania czasu wolnego Cel 2: Rozwój oferty edukacyjnej na każdym poziomie edukacji Cel 3: Wzmacnianie aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym

			fizycznej mieszkańców.	
Przedsięwzięcie częściowo zrealizowane				



Przedsięwzięcie nr 2				
Nazwa	Wymiana pokrycia dachowego i renowacja elewacji budynków Urzędu Gminy w Tomicach			
Zakres	Wykonanie prac remontowych budynku Urzędu Gminy			
Podmiot	Urząd Gminy w Tomicach			
Stan realizacji				
Projekt	Zakres działań	Finansowanie	Efekty	Działanie z GPR
Wymiana pokrycia dachowego	W ramach zadania wykonane zostały następujące prace: - roboty przygotowawcze i rozbiórkowe: rozobranie starych rynien, obróbek murów ogniowych, okapów, kołnierzy i gzymsów, skucie starych tynków kominów, demontaż drabiny zewnętrznej; - remont kominów ponad połacią dachową; - remont pokrycia dachowego: pokrycie dachu membraną PCV z laminowaną od	Urząd Gminy w Tomicach: <b>70.522,54 zł</b>	- poprawa estetyki zewnętrznej budynków użyteczności publicznej, - zabezpieczenie przed zalewaniem pomieszczeń, niszczeniem instalacji elektrycznych, - poprawa bezpieczeństwa pracowników i klientów urzędu gminy, - poprawa efektywności energetycznej budynków: ograniczenie strat ciepła i zmniejszenie zapotrzebowania na energię,	Cel 1. Zapewnienie mieszkańcom obszaru rewitalizacji optymalnych warunków do mieszkania, prowadzenia życia codziennego i spędzania czasu wolnego

	spodu włókniną poliestrową groku 1,5mm, obróbka kominów, montaż rynien dachowych oraz spustowych, wymiana masztu nadajnika; - montaż drabiny zewnętrznej z pałkami; - wymiana instalacji odgromowej.		używaną do ogrzewania pomieszczeń i podgrzewania wody użytkowej, - zmniejszenie kosztów utrzymania obiektu.	
Renowacja elewacji budynków	Wykonano malowanie elewacji wschodniej i północnej budynku Urzędu Gminy	Urząd Gminy w Tomicach: <b>13.800,00 zł</b>		
Renowacja elewacji budynków	Wykonano malowanie elewacji II budynku Urzędu Gminy	Urząd Gminy w Tomicach: <b>17.000,00 zł</b>		
Przedsięwzięcie zrealizowane				

Przedsięwzięcie nr 3				
Nazwa	Modernizacja dróg i placów gminnych wiążących ważne dla mieszkańców przestrzenie publiczne			
Zakres	Wykonanie robót drogowych			
Podmiot	Urząd Gminy w Tomicach			
Stan realizacji				
Projekt	Zakres działań	Finansowanie	Efekty	Działanie z GPR
Modernizacja dróg i placów gminnych	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysową i wybudowano oświetlenia ulicznego na ul. Osiedlowej oraz w ciągu ul. Dworskiej; wykonanie odwodnienia rowu przydrożnego przy ul. Starowiejskiej	Urząd Gminy w Tomicach: <b>95 518,70 zł</b>	- poprawa jakości dróg i miejsc postojowych w ciągach drogowych w centrum miejscowości; - zwiększenie liczby miejsc postojowych; - poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego; - poprawa dostępności do obiektów użyteczności publicznej, usług	Cel 1: Zapewnienie mieszkańcom obszaru rewitalizacji optymalnych warunków do mieszkania, prowadzenia życia codziennego i spędzania czasu wolnego
Modernizacja dróg i placów gminnych	Poprawa bezpieczeństwa na istniejącym przejściu dla	Urząd Gminy w Tomicach: <b>29.028,00 zł</b>		

	pieszych w ciągu drogi krajowej 28 w miejscowości Tomice – doświetlenie przejścia dla pieszych na ul. Wadowickiej	(porozumienie z Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad)	społecznych, terenów inwestycyjnych i obszaru aktywności gospodarczej; - poprawa wizerunku miejscowości.
Modernizacja dróg i placów gminnych	Wykonanie pobocza na ul. Starowiejskiej w Tomicach	Urząd Gminy w Tomicach: <b>31.645,00 zł</b>	
Modernizacja dróg i placów gminnych	Zmiana organizacji ruchu na ul. Starowiejskiej w ul. Radosnej w Tomicach	Urząd Gminy w Tomicach: <b>3.690,00 zł</b>	
Modernizacja dróg i placów gminnych	Przebudowa drogi powiatowej nr 1766K Tomice - Piekto poprzez budowę chodnika oraz miejsc parkingowych w rejonie Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w miejscowości Tomice	Urząd Gminy w Tomicach: <b>234.327,88 zł</b> (dofinansowanie z Powiatu Wadowickiego: 59.365,34 zł)	
Modernizacja drogi rolniczej – ul. Długa w Tomicach	Modernizacja drogi rolniczej o długości 550 mb polegająca na powierzchniowym podwójnym utrwaleniu nawierzchni emulsją asfaltową, remoncie odwodnienia tj. czyszczeniu rowów i przepustów oraz modernizacji przepustów oraz ścięciu mechanicznym poboczy i uzupełnieniu ich materiałem kamiennym.	Urząd Gminy w Tomicach: <b>135.659,01 zł</b> (dofinansowano z Urzędu Marszałkowskiego w ramach wyłączenia z produkcji gruntów rolnych: 67.829,00 zł)  W ramach realizacji zadania w obszarze rewitalizacji znalazło się 110 mb drogi. Koszt: 27.131,80 zł	
Modernizacja drogi rolniczej – ul. Podlesie w Tomicach	Remont drogi gminnej ul. Podlesie Nr 470365K w	Urząd Gminy w Tomicach: <b>647.886,27 zł</b> (dofinansowano z	

	Tomicach (odcinek w km od 0+010 do 0+992) polegający na położeniu nowej nawierzchni, remoncie poboczy oraz remoncie istniejącego odwodnienia tj. rowy, czyszczenie przepustów, wykonanie ścianek czołowych przepustów i przebudowa przepustów	Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg: 295.250,00 zł  W ramach realizacji zadania w obszarze rewitalizacji znalazło się 180 mb drogi. Koszt: 118.636,35 zł		
Modernizacja ul. Podstawie w Tomicach	Remont najbardziej zniszczonego odcinka drogi ul. Podstawie o długości 620 mb związane z remontem odwodnienia i poboczy oraz położeniem nowej nawierzchni.	Urząd Gminy w Tomicach: 248.587,13 zł (dofinansowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych: 100.000,00 zł)  W ramach realizacji zadania w obszarze rewitalizacji znalazło się 250 mb drogi. Koszt: 69.95,75 zł		
Przedsięwzięcie zrealizowane				

Przedsięwzięcie nr 4				
Nazwa	Podniesienie kompetencji uczniów szkoły podstawowej i klas gimnazjalnych w Tomicach			
Zakres	Działania realizowane w ramach projektu: 1. Wyposażenie szkół w nowoczesne środki dydaktyczne niezbędne do realizacji zajęć dodatkowych. 2. Przeprowadzenie zajęć dodatkowych w ramach bloku matematyczno-przyrodniczego. 3. Przeprowadzenie bloku szkoleń informatycznych. 4. Przeprowadzenie bloku szkoleń metodą eksperymentu. 5. Zorganizowanie szkoleń dla nauczycieli.			
Podmiot	Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Tomicach			
Stan realizacji				
Projekt	Zakres działań	Finansowanie	Efekty	Działanie z GPR

Razem możemy więcej – utworzenie trzech placówek opiekuńczo-wychowawczych w gminie Tomice	Zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego i ubóstwa oraz wspieranie rodziny poprzez organizację zajęć dostosowanych do zdiagnozowanych potrzeb dzieci oraz rozwinięcie kompetencji kluczowych.	Urząd Gminy w Tomicach: 1.939.654,52 zł (dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020: 1.722.374,52 zł)	- nabycie umiejętności rozwijania i wykorzystywania myślenia matematycznego w celu rozwiązywania problemów wynikających z codziennych sytuacji oraz stosowania nowoczesnych technologii informatycznych przez uczniów i nauczycieli; - nabycie umiejętności prowadzenia zajęć w oparciu o doświadczenie i prace laboratoryjne przez nauczycieli; - wyposażenie szkoły w nowoczesne pomoce dydaktyczne; - podniesienie jakości nauczania.	Cel 2: Rozwój oferty edukacyjnej na każdym poziomie edukacji
Podniesienie kompetencji uczniów szkoły podstawowej	Zakup w ramach „Laboratorium Przyszłości” wyposażenia do zajęć w celu ich prowadzenia w sposób ciekawy, angażujący oraz sprzyjający odkrywaniu ich talentów i rozwijaniu zainteresowań; budowanie wśród uczniów kompetencji przyszłości	Urząd Gminy w Tomicach: 77.100,00 zł (dofinansowanie w ramach Ministerstwa Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów: 77.100,00 zł)		
Przedsięwzięcie zrealizowane				

Przedsięwzięcie nr 5				
Nazwa	Rozszerzenie form wsparcia i pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych poprzez świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania			
Zakres	Świadczenie usług opiekuńczych na rzecz mieszkańców obszaru rewitalizacji.			
Podmiot	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomicach			
Stan realizacji				
Projekt	Zakres działań	Finansowanie	Efekty	Działanie z GPR
Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych	Wsparcie i pomoc dla osób starszych i niepełnosprawnych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomicach: <b>423.567,38 zł</b>	- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób wymagających opieki w formie usług opiekuńczych	Cel 1: Zapewnienie mieszkańcom obszaru rewitalizacji optymalnych warunków do mieszkania, prowadzenia życia

			(w okresie realizacji programu: 93 osoby)	codziennego i spędzania czasu wolnego Cel 3: Wzmacnianie aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym
Przedsięwzięcie zrealizowane				

Przedsięwzięcie nr 6				
Nazwa	Renowacja kaplicy św. Jakuba w Tomicach			
Zakres	Remont zabytkowego obiektu wraz z pielęgnacją drzew w otoczeniu kapliczki, które stanowią zagrożenie dla obiektu.			
Podmiot	Parafia Rzymsko-Katolicka w Tomicach			
Stan realizacji				
Projekt	Zakres działań	Finansowanie	Efekty	Cel z GPR
Nie podjęto działań	-	-	-	Cel 1: Zapewnienie mieszkańcom obszaru rewitalizacji optymalnych warunków do mieszkania, prowadzenia życia codziennego i spędzania czasu wolnego
Przedsięwzięcie niezrealizowane				

Przedsięwzięcie nr 7				
Nazwa	Przebudowa i rozbudowa remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Tomicach wraz zagospodarowaniem przyległego terenu na cele społeczne			
Zakres	Przedmiotem projektu jest przebudowa i rozbudowa istniejącej remizy OSP w Tomicach, w którym łączone są różne funkcje społeczne, a także zagospodarowanie przyległego terenu na cele społeczne.			
Podmiot	Urząd Gminy w Tomicach			
Stan realizacji				
Projekt	Zakres działań	Finansowanie	Efekty	Działanie z GPR
Patrz: Przedsięwzięcie podstawowe nr 1	-	-	-	Cel 1: Zapewnienie mieszkańcom obszaru rewitalizacji

				<p>optymalnych warunków do mieszkania, prowadzenia życia codziennego i spędzania czasu wolnego</p> <p>Cel 2: Rozwój oferty edukacyjnej na każdym poziomie edukacji</p> <p>Cel 3: Wzmacnianie aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji Gminy Tomice na lata 2017-2023 45 zjawiskom społecznym</p>
Przedsięwzięcie w trakcie realizacji				

Przedsięwzięcie nr 8				
Nazwa	Tomickie Ścieżki Nordic Walking			
Zakres	Wytyczenie 3 tras Nordic Walking po Tomicach. Oznakowanie tras, wykonanie 25 tabliczek kierunkowych oraz 3 tablic z mapami szlaków. Wydanie map z opisem tras i widokami z tras marszy i 2 tablice z panoramami.			
Podmiot	Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Tomickiej			
Stan realizacji				
Projekt	Zakres działań	Finansowanie	Efekty	Cel z GPR
Nie podjęto działań	-	-	-	<p>Cel 1: Zapewnienie mieszkańcom obszaru rewitalizacji optymalnych warunków do mieszkania, prowadzenia życia codziennego i spędzania czasu wolnego</p> <p>Cel 3: Wzmacnianie aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym</p>

				zjawiskom społecznym
Przedsięwzięcie niezrealizowane				

## Wskaźniki realizacji celów

Lp.	Wskaźnik	Realizacja
<b>Cel strategiczny 1. Zapewnienie mieszkańcom obszaru rewitalizacji optymalnych warunków do mieszkania, prowadzenia życia codziennego i spędzania czasu wolnego</b>		
1	Liczba osób z obszaru rewitalizacji korzystających z nowo wybudowanego Domu Kultury	<b>0</b>
2	Liczba dzieci z obszaru rewitalizacji korzystających placu zabaw przy Zespole Szkolno - Przedszkolnym	<b>158</b>
3	Liczba osób z obszaru rewitalizacji korzystających z zagospodarowanego terenu przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym	<b>474</b>
<b>Cel strategiczny 2: Rozwój oferty edukacyjnej na każdym poziomie edukacji</b>		
1	Liczba dzieci z obszaru rewitalizacji korzystających z nowo powstałych pomieszczeń biblioteki i świetlicy szkolnej	<b>0</b>
2	Liczba dzieci z obszaru rewitalizacji korzystających z placu zabaw przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym	<b>158</b>
3	Liczba uczniów z obszaru rewitalizacji która wzięła udział w szkoleniach i warsztatach edukacyjnych na temat bezpiecznego poruszania się na drogach	<b>79</b>
4	Liczba uczniów z obszaru rewitalizacji która wzięła udział w konkursach na temat bezpiecznego poruszania się na drogach	<b>14</b>
<b>Cel strategiczny 3. Wzmacnianie aktywności społecznej, zapobieganie negatywnym</b>		
1	Liczba osób z obszaru rewitalizacji uczestniczących w przedsięwzięciach o charakterze kulturalnym	<b>523</b>
2	Liczba uczniów z obszaru rewitalizacji która wzięła udział w szkoleniach i warsztatach edukacyjnych na temat bezpiecznego poruszania się na drogach	<b>79</b>
3	Liczba uczniów z obszaru rewitalizacji która wzięła udział w konkursach na temat bezpiecznego poruszania się na drogach	<b>14</b>
4	Liczba osób z obszaru rewitalizacji korzystających z oferty nowego domu kultury	<b>0</b>

## Ocena realizacji Programu

Analiza Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Tomice na lata 2017-2023 wykazała, że realizacja założeń programu została przeprowadzona prawidłowo, zgodnie z przyjętymi założeniami. Za taką oceną przemawiają przede wszystkim przesłanki wynikające z:

- analizy realizacji projektów, w ramach których łącznie w całym procesie rewitalizacji zrealizowano w pełni 6 projektów (46%), częściowo 4 projekty (31%), natomiast 3 projekty (23%) z różnych przyczyn nie zrealizowano;
- analizy osiągnięcia zamieszonych wskaźników realizacji – większość wskaźników została osiągnięta;
- analizy efektywności realizacji projektów w zakresie poniesionych kosztów – szacunkowe koszty zostały wyznaczone w sposób prawidłowy, ponadto realizacja projektów w większości przypadków była dokonywana w sposób efektywny i zgodny z założeniami.

Każde przedsięwzięcie rewitalizacyjne było zrealizowane zgodnie z zatwierdzonymi przez Radę Gminy Tomice budżetami rocznymi wraz ze stosowymi zmianami do nich oraz przyjmowanymi wieloletnimi prognozami finansowymi, co pozwalało na efektywną i prawidłową realizację zaplanowanych działań.

W celu właściwej realizacji programu korzystano zarówno ze środków własnych, jak i umiejętnie sięgano po środki zewnętrzne, zarówno krajowe jak i unijne, co dało możliwość osiągnięcia wskaźników.

Pozytywna ocena dotyczy także komplementarności zrealizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Te zadania o charakterze twardym (działania inwestycyjne) i o charakterze miękkim, które udało się zakończyć, wzajemnie się dopełniły i dotyczyły każdej z grup mieszkańców.

Analiza realizacji Programu wykazała pewne problemy w zakresie wdrażania założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Tomice na lata 2017-2023, czego efektem był przede wszystkim brak realizacji kilku projektów związanych z przedsięwzięciami uzupełniającymi oraz nade wszystko nie zrealizowanie w całości głównego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego – budowy Ośrodka Kultury w Tomicach. Był to wynik braku możliwości pozyskania dofinansowania z funduszy zewnętrznych na realizację zadania, zwłaszcza z zakresu działań rewitalizacyjnych na terenie gmin wiejskich. Dopiero rok 2023 przyniósł możliwość otrzymania środków na opracowanie projektu budowlanego wielofunkcyjnego obiektu użyteczności publicznej w Tomicach, łączącego w jednym bryle konstrukcyjnej zarówno ośrodek kultury, jak i remizę OSP.

Mając na uwadze analizę założeń nowego okresu programowania 2021-2027, nie zostało rekomendowane przedłużenie okresu funkcjonowania Gminnego Programu Rewitalizacji. Brak jest bowiem działań dedykowanych dla rewitalizacji gmin wiejskich.

Nie mniej jednak w przypadku pojawienia się możliwości ubiegania się o środki unijne na realizację przedsięwzięć określonych w GPR, za uzasadnionym uznaje się rozpoczęcie procedury związanej z przystąpieniem do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Tomice.

# Spis treści

Wstęp .....	2
Charakterystyka obszaru wybranego do rewitalizacji.....	3
Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	7
Przedsięwzięcia podstawowe .....	7
Przedsięwzięcia uzupełniające .....	15
Wskaźniki realizacji celów.....	25
Ocena realizacji Programu .....	26
Spis treści .....	28